

pa je bil tudi **Marko Krašovec**, jamski potapljač, ki je preplaval sifon.

Za sifonom (ta je enostaven) teče 35 metrov dolg in povprečno 2,5 metra širok vodni kanal. Voda je globoka 1,5 metra, višina stropa pa povprečno 5 metrov. Na koncu tega kanala se

dviga 1 meter visok sigov slap, nad katerim so globoki vodni bazeni. Tik nad gladino zadnjega bazena se odpira manjša odprtina, iz katere priteka voda, obenem pa je čutiti prepih. Na tem mestu je tudi naslednji sifon, ki pa ga še nihče ni preplaval. V prihodnjem sušnem obdobju načrtujemo ponovne potope.

KOLIKOR (NE)HRIBOVCEV, TOLIKO HRIBOVSKIH OKUSOV

TI NAŠI POGLEDI NA GORE

HELENA GIACOMELLI

Vsakdo ima svoj pogled na gore. Celo tisti ljudje, ki so jim hribi še manj kot španska vas, ki pa ob vsaki priložnosti na vsa usta razlagajo, kako je »neki tam nad 1000 metri vse dovolj eno«. S poudarkom na »vse« in pomenljivim nasmeškom, češ, saj vemo, kam pes taco moli. Ker pa ne slutiš, kam njihov pes taco moli, jih zaupljivo pobaraš, kje so nabirali te svoje izkušnje. V zadregi tedaj mencajo, da oni res ne hodijo v hribe, so jim pa o tem pripovedovali prijatelji. Taki, ki jim gre verjeti, še podkrepijo svojo trditev.

Moje skromne izkušnje pa so me naučile, da je v gorah »vse« tisto, kar je človek prinesel s seboj v svet tišine, prepovedano. Dovoljeno je samo molčé, s spoštovanjem stopati skozi čudežen vrt narave.

Za mojo sosedo je najlepši pogled na gore – od spodaj, iz doline. Skozi okno stanovanja, za katerim se zjutraj rišejo Kamniške planine, ko se sonce, ped za pedjo, z nežno rdečico razliva čez skalnati svet.

Na »kamničanu« – vlaku, s katerim se vozimo na delo v Ljubljano, nato še nadaljujemo skupinsko občudovanje jutra v gorah.

»Da bi se vzpeli na kakšen vrh, to pa ne?« sem nekoč sredi vzdihovanja nad lepoto prizora pobarala sosedo.

»Ne,« je bila odločna, »res ne vem, zakaj bi se mučila, ko pa so gore že od tu tako lepe.«

Seveda, ko si končno na vrhu neke gore, navadno obračaš pogled navzdol, na prehojeno pot, na zelene doline, slediš vijugastemu toku nemirne reke v globeli, se skozi odmev spominov zagledaš na sosednjih vrhovih... To pa res ni več »pogled na«, ampak je že »razgled z« gore.

Znanec pa je reden obiskovalec gora. Od glave do petá zagrizen planinec, gorohodec, gornik ali turist, morda hribolazec – nikoli se ne morem odločiti, kateri od teh izrazov je po jezikovni plati najprimernejši. Le med alpiniste še ni zašel.

»Saj nisem gams, da bi lazil po skalah, kjer pelje na goro lepa steza!« je bil kratek.

Vsak konec tedna mora od blizu, na dotik, pogledati te svoje gore. Vendar nikoli ne gre sam. Če družba odpove, on pa ne najde rezervnega sestava, raje ostane doma.

»Gore počakajo,« se ne vznemirja.

Najbrž si je vzel za moto »več oči več vidi«. Zgled »več rok, manj časa porabiš za isto delo« pa je prirojil v »več nog naredi isto pot hitreje kot ene same«. Tu je seveda majhna napaka. Neka pot namreč res kratkočasneje mine v prijetni družbi, čas hoje pa je v obratnem sorazmerju s številom nog. Preprosto povedano: tempo hoje je počasnejši, ker se morajo pohodniki prilagajati drug drugemu. Planinski kodeks veleva, naj se ravnajo po kondicijsko najmanj pripravljenem. A pustimo mojemu znancu njegovo prepričanje, če je zato srečnejši!

Pod slamnato streho

MAJDA SENICA

*Bil rožnik je,
ko trave žlahtne
smo kosili...
Potem seno gromadili:
na skedenj, v parno in
na pater ga stlačili.
Zvečer pa v mraku
med kresnicami in netopirji
smo lazili
po stopničastem tramovju
pod dišavja streho
in omamami senenega obilja.
Smo rili in se zakopali
v svoja gnezda topla –
polhki mehki, ljubeznivi.
Je luna skozi špranje nas
v kraljestvo sanj ovila –
vse tople dni poletja...
dokler spet slana
zemlje ni pokrila.*

Nekaterim prija množični pohodi, drugi imajo raje samotne poti, za vse pa je v naših gorah dovolj prostora

Foto: Joco Žnidaršič

Če si planinska družina ne dela problemov z vsem tem, naj – srečna – uživa gore skozi svoj zorni kot.

Nekateri gledajo na gore vedno skozi širokokotni objektiv. Le vanj lahko zajamejo sto- ali več kot stoglavo vrsto planincev, ki se pod njihovo organizacijsko palico kot kača zvija po serpentinah navzgor. Cilj: najvišje ležeča planinska kočja pod najvišjim vrhom naše dežele. In, obvezno, še vzpon nanj. Vse v znamenju višine. Veličino nekega dogodka pa je že davno pohodila – množičnost.

Triglav že dolgo ni več gora, ampak objekt človekove majhnosti. Tako boleče izrabljen, da ga nekateri planinci, ki jih srečuješ na odmaknjenih, samotnejših poteh preprosto nočejo obiskati. Srečni pa mu bodo prišli v goste takrat, pravijo, ko vzpon na Triglav ne bo več potrjevanje domovinske zavesti in pridobivanje ugleda v očeh znancev, sosedov, prijateljev, pač pa spet samo gora med gorami, ki vabijo.

Kdajpakdaj moraš sam na ta svoja gorska potepanja. Stran od glasnih romarskih kolovozov, v pritajen korak z nevsiljivo sopotnico – samoto.

Pogled na gore je tedaj odsev tvojega notranjega doživljanja: ne moreš se skrivati za hrbet

prijateljevih besed. Samota te razgalja do globine tvoje duše. Včasih speče ta pogled vase.

In stopaš naprej skozi svet gorá, zapreden v svetlo mrežo tišine. Droben ptičji spev se dotakne njenih nitk, da zazvenijo v radostnih tonih. Skoraj pretrga jih žvižg svizca, ki na robu steze, stoječ na zadnjih tačkah, nemirno obrača glavo.

Na grebenu, kamor jeseni zaide redkokateri popotnik, pripiha veter iz špranj in prepadnih globeli. Za ovinkom se ti ustavi korak pred čredo gamsov – opazujete se, malce radovedno, skoraj hudomušno, nekako prijateljski je njihov pogled. Nato se umaknejo s steze na svoje police in poličke, ti pa nadaljuješ pot.

V dolini, ko povezuješ svoja doživetja v svež planinski šopek, si zaželiš, da bi komu podaril to drobno cvetje. Ta svoj pogled na gore.

Pravi pir pod Triglavom

V najhujši poletni vročini se vračam s Triglava oziroma sem že na poti s Kredarice proti Pokljuki. Malo starejši planinci se skrivajo v senci za kakšno skalo ali grmičkom, samo da bi se zavarovali pred vročim soncem. Pošle so jim moči in iz ust marsikoga sem slišal: »Kaj pa danes tako kurijo tam zgoraj?!«

S čela kaplja tudi meni in ko prisopiham do Vodnikovskega doma, mi pride na misel, da bi me v tej vročini še najbolje odžejal hladen UNI. Torej stopim v dom, grem v kuhinjo in vprašam:

»Imate mogoče pri vas UNI?«

»Kaj? UNI?« se začudi oskrbnica. »Ma kakšen UNI! Pri nas imamo samo ta prav pir!«

»No, dob'r,« rečem, »potem mi dajte pa ta prav pir!«

Franci Erzín